

Bruxelles, 14. lipnja 2022.
(OR. en)

10229/22

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0191(NLE)**

ENER 304

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	13. lipnja 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 293 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na izvanrednom sastanku Konferencije o energetskej povelji koja će se održati 24. lipnja 2022.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 293 final.

Priloženo: COM(2022) 293 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.6.2022.
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na izvanrednom sastanku
Konferencije o energetskej povelji koja će se održati 24. lipnja 2022.**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije na izvanrednom sastanku Konferencije o energetskej povelji koja će se održati 24. lipnja 2022. u Bruxellesu u odnosu na nekoliko akata koje treba donijeti u vezi s: i. izmjenom poslovnika Konferencije o Energetskoj povelji, ii. povlačenjem statusa Ruske Federacije kao promatrača Konferencije te iii. suspenzijom privremene primjene Ugovora o energetskej povelji u odnosu na Bjelarus i suspenzijom Bjelarusu kao promatrača u Ugovoru o energetskej povelji.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Ugovor o energetskej povelji

Ugovor o energetskej povelji je multilateralni sporazum o trgovini i ulaganjima primjenjiv na energetske sektor, koji je EU potpisao u prosincu 1994. i koji je stupio na snagu u travnju 1998. Ugovor sadržava odredbe o zaštiti ulaganja, trgovini energetskim materijalima i proizvodima, provozu i rješavanju sporova. Ugovorom se uspostavlja i okvir za međunarodnu suradnju 55 ugovornih stranaka (uključujući EU i EURATOM, 27 država članica EU-a¹, Japan, Švicarsku, Tursku, većinu zemalja bivšeg SSSR-a, osim Ruske Federacije² i nekih zemalja zapadnog Balkana).

Prvotni cilj Ugovora o energetskej povelji bio je uspostaviti okvir za međunarodnu suradnju europskih zemalja i drugih industrijaliziranih zemalja radi razvoja energetskog potencijala zemalja srednje i istočne Europe te osiguravanja opskrbe energijom u EU-u.

Glavne odredbe Ugovora odnose se na zaštitu ulaganja, trgovinu energetskim materijalima i proizvodima, provoz i rješavanje sporova.

Sve države ili organizacije za regionalnu gospodarsku integraciju koje su potpisale Ugovor ili su mu pristupile članice su Konferencije, koja se redovito sastaje kako bi se raspravljalo o pitanjima koja utječu na energetske suradnje među potpisnicima Ugovora, preispitala provedba odredaba Ugovora o Energetskoj povelji i Protokola o energetskej učinkovitosti i povezanim okolišnim aspektima te razmotrili mogući novi instrumenti i zajedničke aktivnosti u okviru Energetske povelje.

Konferencija o Energetskoj povelji osigurava postizanje ciljeva utvrđenih u Ugovoru o energetskej povelji. Konferencija, u skladu s tim Ugovorom i protokolima, olakšava koordinaciju odgovarajućih općih mjera za provedbu načela Povelje.

¹ Italija je bila ugovorna stranka, ali se povukla 2015. Talijanska vlada službeno je objasnila svoju odluku smanjenjem troškova članstva u međunarodnim organizacijama zbog proračunskih ograničenja.

² Ruska Federacija je potpisala Ugovor o energetskej povelji, ali je donijela službenu odluku da ga ne ratificira.

Svaka stranka ima jedan glas, a Konferencija o Energetskoj povelji djeluje prema različitim pravilima glasovanja ovisno o temi o kojoj je riječ.

Ovaj Prijedlog odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a odnosi se na stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pogledu akata koji su predviđeni za donošenje na Konferenciji o Energetskoj povelji.

2.2. Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije

2.2.1. Izmjena Poslovnika Konferencije o Energetskoj povelji

Upravljački odbor Ugovora o energetskoj povelji je na sastanku 7. travnja 2022. preporučio Konferenciji da razmotri odobrenje izmjene Poslovnika tako da se predvidi mogućnost da se zemlji ili međunarodnoj organizaciji u određenim okolnostima povuče ili suspendira status promatrača. Članak 36. („Glasanje”) Ugovora o energetskoj povelji primjenjuje se samo na odluke predviđene Ugovorom, dok je status promatrača na Konferenciji o Energetskoj povelji djelomično uređen Poslovníkom Konferencije o Energetskoj povelji. Stoga se predlaže da se predloženom novom podstavku (e) doda sljedeći tekst kako bi se obuhvatio slučaj mogućeg povlačenja ili suspenzije statusa promatrača i pojasnila odgovarajuća pravila glasovanja:

„III. PROMATRAČI

Pravilo 7.

A. Opća pravila

„[...] (e) Konferencija može konsenzusom suspendirati ili povući status promatrača zemlje ili međunarodne organizacije u slučaju:

trajnog ili teškog kršenja načela Europske energetske povelje ili Međunarodne energetske povelje, ovisno o tome što je ta zemlja ili međunarodna organizacija potpisala, ili

kontinuiranog neispunjavanja financijskih obveza koje može imati u odnosu na Međunarodnu energetska povelju.

Ako se konsenzus ne može postići, odluka Konferencije na temelju ovog podstavka donosi se tročetvrtinskom većinom ugovornih stranaka koje su prisutne i glasuju na sastanku Konferencije, ako one predstavljaju običnu većinu ugovornih stranaka.”

Radna skupina za pitanja upravljanja preporučila je 16. svibnja 2002. da se navedena predložena izmjena (CC 742) do 5. lipnja podnese na odobrenje Konferenciji, uzimajući u obzir zaključke Upravljačkog odbora (poruka 1952).

Tom odlukom Konferencije o Energetskoj povelji prilagođavaju se preporuke Upravljačkog odbora i Radne skupine za pitanja upravljanja od 7. travnja 2022. odnosno 16. svibnja 2022. o izmjeni članka 7. Poslovnika.

U skladu s odjeljkom VIII. Završnog akta Konferencije o Europskoj energetskoj povelji, Konferencija o Energetskoj povelji odgovorna je za donošenje odluka o zahtjevima za potpisivanje političke deklaracije iz 1991. Odluke o tom pitanju dosad su se donosile konsenzusom.

S obzirom na navedeno, stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na Konferenciji o Energetskoj povelji trebalo bi biti da se izmjena potvrdi.

2.2.2. Povlačenje statusa Ruske Federacije kao promatrača Konferencije

EU bi trebao podržati povlačenje statusa Ruske Federacije kao promatrača na temelju odobrenja izmijenjenog postupovnog pravila 7. opravdanog na temelju obiju osnova (kršenje načela i neispunjavanje financijske obveze);

2.2.3. Suspenzija privremene primjene Ugovora o energetskoj povelji u odnosu na Bjelarus

Upravljački odbor je na sastancima 28. travnja i 2. lipnja 2022. nastavio s raspravama o suspenziji privremene primjene Ugovora o energetskoj povelji, u skladu sa zahtjevom Ukrajine.

Djelovanje Bjelarusu kojim se Rusiji omogućuje upotreba njegova državnog područja za olakšavanje agresije na ukrajinske nuklearne elektrane i pripadajuće objekte za skladištenje radioaktivnog otpada, sustav za transport plina, rudnike ugljena, hidroelektrane te rafinerije i ležišta nafte može se smatrati povredom („povreda odredbe bitne za ostvarenje predmeta ili svrhe ugovora” [članak 60. stavak 3. točka (b) Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora]) članaka 3., 7., 18. i 19. Ugovora o energetskoj povelji.

Ugovorne stranke zastupljene na Konferenciji o energetskoj povelji bit će pozvane da odluče o i. suspenziji privremene primjene Ugovora o energetskoj povelji u odnosu na Bjelarus, ii. upućivanju zahtjeva Tajništvu Energetske povelje da službeno obavijesti depozitara i Bjelarus te iii. suspenziji statusa Bjelarusu kao promatrača.

EU bi trebao podržati suspenziju privremene primjene Ugovora o energetskoj povelji u odnosu na Bjelarus i upućivanje zahtjeva Tajništvu Energetske povelje da službeno obavijesti depozitara i Bjelarus. EU bi usto trebao podržati suspenziju statusa Bjelarusu kao promatrača.

3. PRAVNA OSNOVA

3.1. Postupovna pravna osnova

3.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. UFEU-a predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”³.

³ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

3.1.2. Primjena na ovaj predmet

Konferencija o energetskej povelji tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Ugovora o energetskej povelji.

Predviđeni akti koje treba donijeti Konferencija o Energetskej povelji Ugovora o energetskej povelji akti su koji proizvode pravne učinke. Izmjena pitanja glasovanja na Konferenciji o Energetskej povelji obvezujuća je barem za institucije Ugovora o energetskej povelji.

Usto, povlačenje statusa Ruske Federacije kao promatrača te suspenzija privremene primjene Ugovora o energetskej povelji u odnosu na Bjelarus imaju pravno obvezujuće učinke pa se stoga primjenjuju članak 218. stavak 9. UFEU-a jer utječu na konkretan sadržaj Ugovora o energetskej povelji.

Predviđenim aktima ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predložene odluke članak 218. stavak 9. UFEU-a.

3.2. Materijalna pravna osnova

3.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

3.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenih akata odnose se na energetiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 194. UFEU-a.

3.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 194. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije na izvanrednom sastanku Konferencije o energetskej povelji koja će se održati 24. lipnja 2022.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Unija je Odlukom 98/181/EZ, EZUČ, Euratom sklopila Ugovor o energetskej povelji („Sporazum”), koji je stupio na snagu 1998.
- (2) U skladu s člankom 34. Sporazuma, Konferencija o Energetskej povelji osigurava postizanje ciljeva utvrđenih u Ugovoru o energetskej povelji. Konferencijom se, u skladu s tim Ugovorom i protokolima, olakšava koordinacija odgovarajućih općih mjera za provedbu načela Povelje.
- (3) Konferencija o Energetskej povelji na izvanrednom sastanku 24. lipnja 2022. treba donijeti: i. izmjenu poslovnika Konferencije o Energetskej povelji, ii. odluku o povlačenju statusa Ruske Federacije kao promatrača Konferencije te iii. odluku o suspenziji privremene primjene Ugovora o energetskej povelji u odnosu na Bjelarus i o suspenziji Bjelarusu kao promatrača u Ugovoru o energetskej povelji,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Europske unije na izvanrednom sastanku Konferencije o energetskej povelji u okviru Ugovora o energetskej povelji, koja će se održati 24. lipnja 2022. u Bruxellesu, je kako slijedi:

podržati predloženu izmjenu pravila 7.;

odobriti povlačenje statusa promatrača Ruske Federacije na temelju odobrenja izmijenjenog postupovnog pravila 7. opravdanog na temelju obiju osnova (kršenje načela i neispunjavanje financijske obveze);

odobriti suspenziju privremene primjene Ugovora o energetskej povelji u odnosu na Bjelarus i suspenziju Bjelarusu kao promatrača u Ugovoru o energetskej povelji.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*